

הפורחת בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu
דרשו ד' ועוזו
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום שני כ"ה אדר ב' תשפ"ב | דף היומי בבלי: יבמות כא | דף הכולל: מגילה ל.
דף היומי בהלכה: מסעיף ב' עד תחילת סימן י'.
מוסר: חפץ חיים - כלל ג' אות ג' עד אות ה'.
קנין חכמה הלימוד השבועי: שער עבודת האלוקים פרק ט' והכין לך לצורכך שני יועצים' עד סוף פרק ט'

להצטרפות לקבלת הפותח בכל יום במייל: dirshu@dirshu.co.il

המנהל המצרי שאל אותי: "הרב היה כמו הרמב"ם או כמו משה רבינו?" | מיוחד: מדוע הפסיק איש התחזוקה לעשות עיסקאות עם תלמידי הישיבה? | שני שטרות ישנים של 2 דולר עם סיפור מלפני 30 שנה... | 2367

על דא ועל הא

אחרי שאמרו כמה מילות ניהומים, ניגש אלי
מנהל המפעל המצרי ושאל אותי: מי היה הרב?
האם היה כמו רבי משה הרמב"ם? או כמו
משה רבינו שהוציא את היהודים ממצרים?

"אבל כבוד למצרים" - משלחת הניהומים שהמתנה לצוות הכשרות בשערי מפעל המזון באלכסנדריה | הרה"ג רבי אשר
אנשיל כ"ץ שליט"א גאב"ד 'חרדים' בשורות מספד על מרן שר התורה זצוק"ל בתיבול עובדות מיוחדות בפרסום ראשון

לאלתר במוצאי שבת שעברה 'פרשת צו' להכשרת מפעל בארץ מצרים. הרי דבר בעתו מה טוב, ואנו כבר עומדים פחות משלושים יום קודם החג, ו'למען תזכור את יום צאתך מארץ מצרים כל ימי חיך' כתיב, ואם לא עכשיו אימתי. אך משהגיעה הבשורה המרה והקשה דחינו את הטיסה לאחר הלוויה, ואכן הגענו לשדה התעופה אחה"צ לקראת תפילת מנחה בלב בוכה ובעיניים דומעות. היה נראה כאילו השדה כולו שותף באבל והכל בולקה מבולקה.

התארגנו לתפילת מנחה בציבור בביהמ"ד אשר בשדה התעופה, וטרם התחלנו להתפלל ביקשוני לומר כמה דברי הספד על מרן. פתחתי בדברים קצרים מבוססים על הכתוב 'כי מפני הרעה נאסף הצדיק', וגם על מאמרם ז"ל (שבת קה): 'כל המוריד דמעה על אדם כשר מוחלין לו כל עוונותיו'. התאספו שם בבית המדרש בשדה התעופה כל מי שהיה באיזור וביניהם גם ציבור שאינו ממש נמנה על ציבור החרדי, אך על פני כולם נכרו אותו צער ואפי' דמע, כי לב כל יהודי נשבר ולא משנה כלל מי הוא...

יתומים היינו ואין אב. הלב מתפלץ, פטירתו הפתאומית של רבינו זי"ע הותירה אותנו המומים כ"כ, כואבים כ"כ, ובבואנו עם הספר לנסות ולהספיד את גאון הדור ועוזו, לא מצאנו ידנו ורגלינו. הן כ"כ הרבה יש להספיד, וכ"כ הרבה יש מה לומר ולספר, ובעיקר, כל כך הרבה יש על מה לבכות, על מה שהיה ואבד, על האי שופרא דבלי בארעא בעוונותינו הרבים. לכן יראתי בפצותי, וכי אם אומר ואדבר אגיע לאפס קצהו?! בחרתי אפוא כמה נקודות מזוויות ראייה שונות, מתוך מבט קלוש על שהיה ואיננו, ומתוכם נלמד לדבוק באלו הדרכים, וכך נדע - בזעיר אנפין - על מה בוכים אנחנו.

"קראו לו משה?" - שאל המצרי...

טרם ניגע בשולי אדרתו ובדמות דיוקנו, זיו איקוני, אקדים מה שהיה עמנו ביום האבל הכבד - יום ראשון, יום הלוויה המרה, מה שיבטא את עוצמת האבל שחלחל עד הרחק בתוככי אומות העולם. וכך היה מעשה:

היינו אמורים - אני וצוות מערכת הכשרות 'חרדים' - לצאת

לפני כשלושים שנה כשהייתי אברך צעיר ואשתי הייתה לקראת לידה נכנסתי להתברך אצל רבי חיים. היה זה במוצאי שבת, הצגתי בפני מרן ב' שאלות, וכדלהלן:

א. לאשתי יש סכרת והרופא אומר שהיא בסכנה גדולה וממשית, מה צריך אני לעשות בכגון דא. הוספתי ואמרתי לרבינו, שבהוראת הרופא היא צמה כמעט כל השבת מלבד כמה חתיכות ירק, ועתה ביום מחר יום ראשון בשבת היא אמורה להתייצב שוב לבדיקות, ואיננו יודעים מה עוד לעשות אחר שעשינו עד כה כל מה שיכולנו.

ב. כיוון שהייתי בקודש פנימה חשבתי לנצל ההזדמנות ולכן הוספתי שאלה שניה, איזה שם יותר מומלץ לתת לרך שיולד בקרוב, איזה מתוך ג' השמות האפשריים - שרגא, מרדכי או פייבל. רבינו ענה לי 'על ראשון ראשון'. לגבי הסכרת - אין סכרת! זה כלום וזה לא יזיק לה, ואין לכם מה לחשוש. היכנס לרבנית והיא תגיד לך כדת מה על אשתך לעשות.

ועל השני, ענה בבת שחוק: האם 'דרור יקרא לבן ובת'? מאימתי נותנים לבת כאלו שמות... רבי חיים צחק מאוד וכמעט שהתגלגל מצחוק, ופטר אותי לשלום.

לקיתי בהלם, הייתי מבולבל, נסער מאוד. נכנסתי כהוראתו אל הרבנית בת שבע ע"ה. כשנכנסתי היא בדיוק גמרה לאפות לרבי חיים פת חמה למוצאי שבת, הייתה זו עוגה חמה, עוגת דבש, נוטפת דבש ממש מכל הצדדים. איך שהיא שמעה את דברי הלכה תיכף וחתכה לי פרוסה ענקית מאותה עוגת דבש, ואמרה לי: הרי זה עתה מוצאי שבת, וא"כ הלוא עוגה זו מלוגמא היא, לכן תן לה לאכול את כל הפרוסה לבלתי השאר כלום, והיא תיוושע.

אמרתי לרבנית: זהו, עד כאן! הלוא זו בשבילה סכנת נפשות ממש, ובפרט שמחר היא אמורה לעבור שוב לבדיקת סוכר מקיפה, ולכן היו לא תהיה!

הרבנית לא נבהלה, היא אמרה: בא נכנס יחדיו לרב ונשאל מי צודק. נכנסו שנינו לרב, הרב שומע את הצדדים, אני אומר ככה והרבנית ככה, והרב פוסק ועונה כלא מבין: הלוא אכן פת חמה במוצאי שבת מלוגמא, ותהא לה לרפואה.

מצויד באמונת חכמים יצאתי משם, לא הייתי צריך לשכנע את אשתי שנתברכה אף היא באמונת חכמים, והיא גמרה את כל פרוסת העוגה עד תומה. למחרת הלכנו לבדיקות, ולא עברו שעות רבות והרופא על הקו... אתם חייבים לחזור לבדיקות, כנראה משהו השתבש בבדיקה והיא לא הייתה תקינה, כיוון שמשום מה יצא הסוכר תקין לחלוטין וזה לא ייתכן. אנחנו ידענו שזה כן ייתכן, אך חזרנו לבדיקה חוזרת... וראה זה פלא, גם הבדיקה השנייה יצאה תקינה, ומאז הכל עבר תקין ב"ה, עד שנתבשרנו על לידת ה... בת!

ובכן אסיים את דברי הקצרים, מתוך ארץ מצרים, ויקויים בנו במהרה וכימי צאתינו מארץ מצרים אראנו נפלאות, ובמהרה 'הן גאלתי אתכם אחרית כראשית'.
זכותו יגן עלינו ועל כל ישראל, אמן.

הגענו למצרים בלילה ומיד שמנו פעמנו ל'אלכסנדריה' שבמצרים היישר להכשרת המפעל. כשהגענו למפעל לקראת חצות הלילה, חיכתה לנו שם הפתעה. בפתח המפעל המתינו לנו כל דרגות צוות המפעל, החל מהמנהלים הבכירים ועד אחרון הזוטרים. מתברר שעד למצרים הערבית הגיע דבר האבל הגדול. המצריים היו מבולבלים, הם לא הבינו דבר אבל מאוד רצו לנחם אותנו ולכן באו בהמוניהם.

אחרי שאמרו כמה מילות ניחומים, ניגש אלי המנהל הבכיר ושאל לפרש האבל הגדול שבישראל, מי היה מרן, מה היה תפקידו, האם היה כרבינו 'משה הרמב"ם' שבמצרים, או כ'משה רבינו' אשר הוציא אתכם ממצרים... ועוד שאל: האם גם מרן 'משה' היה... (האם קראו לו גם כמשה רבינו וכהרמב"ם, משה?)

דע מה שתשיב [לך תסביר לגוי מי היה מרן, בקושי אנחנו הבנו ולו במקצת את גדלותו...] ולכן עניתי לו שמרן לא היה לא זה ולא זה, אלא מרן היה זה שהיה אמור להוביל אותנו לירושלים, והנה זה עתה איננו... מרן שמו היה חיים, כיוון שהוא היה לנו לסמל ללמוד תורה ואיך להתנהג בחיים...

המנהל הסביר והבהיר בקצרה בשפה הערבית את דברינו ליתר העם המצרי הנאספים בשערי המפעל אשר במצרים... ולאחמ"כ התפזרו כולם מהורהרים ונבוכים לביתם, בחסות חשכת ליל מצרים....

המלאכים לא נראים ככה!

אך לאחינו בני ישראל אספרה כמו, מקצת שבמקצת. זכיתי לקירבה מיוחדת אצל מרן, אף זכיתי שנתן לי ברכתו בתחילת דרכי על פתיחת מערכת הכשרות, ואמנם יש הרבה דברים אישיים שא"ל לספר, אולם אציין רק זאת, אחד מני אלף:

פעם נכנסתי לפני ולפנים בקודש הקדשים בפרטיות למרן רבינו מיד לאחר הבדלה במוצאי יום הקדוש יום הכיפורים. היה זה בחדר לימודו אשר בקומה העליונה, נכנסתי יחד עם בניי שיחיו, רבינו היה עדיין לבוש בקיטל לבן כתואר מלאך אלוקים, מראהו כאש, זקנו הלבן יורד על פי מידותיו, ופניו קורנות באור בהיר.

כדי לצייר בערך איך היה נראה 'מראה כהן' במוצאי עבודת יום הכיפורים בצאתו מיום קודש הקדשים, אציין רק אשר בניי שיחיו שהיו אז עדיין ילדים לפני הבר מצווה שאלו אותי בתמימות אחרי שהתברכנו ויצאנו- אבא, האם ככה נראים גם המלאכים ושרפים - שאור פניהם מנצנץ ומפיקים נוגה, ומאיךך כאש אדום לוהטים וכולו הפך לבן (- זקנו הלבן והקיטל הצחור)'.
עניתי לבניי: ממש לא! מלאך אינו נראה ככה, ולעולם גם לא יגיעו המלאכים לדרגה שכזו, להיראות ככה. אין להם תורה ומצוות, אין להם יצה"ר. לעולמים לא יגיעו לדרגה שכזו. מי שחי בעולם החומרי הזה ומתנהג כמו מרן, הוא, ורק הוא, יש לו סיכוי גדול להיראות ככה. מרן זכה. המלאכים - לא!

ורוח הקודש משיבה...

ומדי דברי אספרה סיפור מכלי ראשון שאינו ידוע כלל, אותו שמעתי מרב גאון וחשוב, שבדידיה הוה עובדא. וכך הוא מספר:

מול עיניהם הנדהמות של הנוכחים שלף רבי משה ברמן שני שטרות של 2 דולר ממעטפה ישנה, והציגם בפני בני מרן זצוק"ל כשהוא חושף באוזניהם סיפור מופלא מלפני למעלה משלושים שנה...

אחד. הסיבה לכך היתה, שכן שטר של שני דולר היה נדיר באותם הימים.

מרן שר התורה הסכים והמיר את השטר של שני הדולר בשני שטרות של דולר אחד. עכשיו, כאשר נזכר בכך מרן, חשש שמא היה פגם בהתנהלותו, שכן אולי אחותו הרבנית רצתה גם היא דווקא את השטר של שני דולר למרות שמדובר באותו סכום. מיד לאחר מכן יצא מרן שר התורה למעונה של אחותו והעניק לה שטר של שני דולר מכספו הפרטי.

אולם בכך לא תם הסיפור: זמן קצר לאחר מכן הגיע שוב מרן רבי חיים עם שטר נוסף של שני דולר, ולתמייתה של אחותו הסביר: "בפעם שעברה הבאתי לך שטרות עם חותמת ירוקה, עכשיו ראיתי שיש גם שטרות עם חותמת אדומה, ואינני זוכר איזה צבע היה לחותמת בשטר שלקחתי, אז אני מעניק לך משני הסוגים".

(פורסם ב-JDN)

סיפור מיוחד על מרן שר התורה זצוק"ל נחשף בעת שהגיע הגאון רבי משה ברמן אחיינו של מרן שר התורה זיע"א לנחם את האבלים בבית מרן. הגר"מ ברמן שלף מול עיניהם הנדהמות של הנוכחים שני שטרות של 2 דולר ממעטפה ישנה והציגם בפני בני מרן כשהוא חושף סיפור מופלא עד למאוד.

היה זה לפני למעלה משלושים שנה, כאשר אירעה פריצה למעונו של מרן ברחוב רשב"ם בבני ברק. מרן הצטער על כל מאוד והדבר גרם לו ולרעייתו הרבנית ע"ה עגמת נפש גדולה. באותו הערב התיישב ועשה "חשבון הנפש" על מה עשה לו השם ככה.

מרן שהיה מדקדק בתורה ובמצוות לא מצא אף פגם בהתנהלותו, עד שנזכר שיום אחד הוא התבקש להעביר כמה דולרים לאחותו הרבנית ברמן. כשהגיע לבית אחותו והגיש את השטרות הירוקים ביקש ממנו אחד מילדיו שיביא לו את אחד השטרות של ה-2 דולר ובתמורה יביא לו שני שטרות של דולר

יומא דהילולא

הרב פיישר זצ"ל הסכים לבחון את הבחורים, אך ביקש שכולם יצאו מהחדר והוא יבחן כל בחור ביחידות. לאחר שכולם יצאו ורק אחד נשאר בחדר, פנה הרב פיישר לראש הישיבה ואמר לו: "ימחל נא ראש הישיבה ויצא גם הוא"...

ליומא דהילולא של הגאון רבי ישראל יעקב פיישר זצ"ל

כשהלכו לדרכם הסביר הגר"י פיישר זצ"ל את פשר הנהגתו: "דעו לכם מהי הלבנת פנים. אי אפשר לבחון בחור בזמן שיושב שם בחור אחר, שכן אם לא יידע לענות - הרי חברו יראה בקלונו ח"ו, איני יכול לתת יד לדבר כזה. הסכמתי לבחון, אך חלילה שתצא תקלה תחת ידי".

פגיעה ביהודי! געוואלד!

סיפר הרב אפרים שטערן, נאמן ביתו של הגאון רבי ישראל יעקב פיישר זצ"ל, את המעשה הבא:

בתקופת חייו האחרונה של הגר"י פיישר זצ"ל, היה מחובר למכשיר החמצן, וההליכה היתה מאמץ גדול עבורו, עד כדי כך שגם הכניסה לרכב או היציאה ממנו - היו מורידים את רמת

ראש ישיבה מוחץ לארץ נכנס עם קבוצה מתלמידיו, לביתו של הגאון רבי ישראל יעקב פיישר זצ"ל, והפציר בו שייעתר לבקשת התלמידים לבחון אותם על לימודיהם בשו"ע י"ד, ויהיה בכך חיזוק גדול עבורם.

נענה רבי ישראל יעקב לבקשתם, אך להפתעתם ביקש מכל הבחורים לצאת מהחדר ושיישאר רק תלמיד אחד. לאחר שיצאו פנה גם לראש הישיבה ואמר: "ימחל נא ראש הישיבה ויצא גם הוא"... כך ישב הגר"י פיישר עם כל בחור בנפרד ובחננו. הבחינה נמשכה שעה ארוכה.

משנסתיימה הבחינה, נכנסו כולם לחדר וראש הישיבה שאל: "כיצד שולטים הבחורים בחומר הנלמד?" השיב הגר"י זצ"ל: "כולם ענו, אחד יותר ואחד פחות, אך כולם ענו!".

שלל רב. מיד ברכו בחום, והרבה להתנצל בפניו בהסבירו את מצב בריאותו הקשה, וביקש ממנו שימחול לו. הנוכחים התפעלו משמחתו של הגר"י פ"ש, ומאשרו הגדול, שזכה לפייס את אותו יהודי נפגע, ואף לברך אותו. ("רועה ישראל" ח"ב עמו' ת"ע)

"חלילה וחס! וכי אזלזל בכבוד הבריות!?"

עסקן חשוב הגיע פעם אל הגאון רבי ישראל יעקב פ"ש זצ"ל, לשאול על ענין דחוף. לאחר שדן בכל צדדי השאלה, פתר לו הגר"י פ"ש את הענין באופן מלא. העסקן הנ"ל לא נרגע, והמשיך לדון בדברים שאינם ממין העניין הדחוף הנ"ל, הדבר נמשך זמן רב למעלה מהמשוער. בראות נכדו של הגר"י פ"ש שנכח בחדר, שאין לדבר סוף, התחיל לרמז לעסקן על הזמן הרב שכבר עבר. העסקן שהבין את הרמז, קם ועזב את בית הרב בשמחה, על שפתר לו הרב בטוב טעם את הענין שכה היה נחוץ ודחוף עבורו. לאחר יציאת העסקן, אמר הנכד להגר"י פ"ש כי הוא רמז לעסקן לסיים, מאחר שישב זמן רב ונראה היה כי אינו ממחר וכי מתענג הוא על ההזדמנות להאריך לדבר עם הרב, גם עניינים שלא היו דחופים עבורו, וראה בזה חשש ביטול תורה לסבא הגדול. הגר"י פ"ש ענה לנכדו, כי אכן כיוון אל נכון, ואף הודה לו על כך.

או אז תמה הנכד: "מדוע לא עוררו הסבא עצמו על כך?" "חלילה וחס! וכי אזלזל בכבוד הבריות!?", השיב הגר"י פ"ש. (מתוך הספר 'פנינים ועובדות')

החמצן שבגופו. בזמן ההוא, כאשר אחד ממקורביו ערך ברית-מילה, הטריח עצמו להשתתף בשמחה על אף חולשתו הרבה. כשהגיע הגר"י פ"ש למקום עריכת הברית, יצא מהרכב במאמץ גדול. כתוצאה מהמאמץ חלה ירידה בחמצן שבגופו, והוא נחלש מאד, עד כדי כך שלא יכול היה להוציא הגה מפיו מרוב חולשה.

עודו עומד בחלישות כה, ניגש אליו יהודי בבקשת ברכה. כאמור, לא היה בכוחו לדבר, ורמז לו בידו להיכנס לפנים האולם, מקום שם נערכה הברית, ולאחר שינוח מעט יוכל לברכו. היהודי לא הבין את הרמז, וחשב שהרב פ"ש דוחה אותו ואינו רוצה לברכו. לכן ביקש בשניה ובשלישית, ואילו הגר"י פ"ש חזר על הרמז הקודם. הלה עזב את המקום שבור ורצוף, בחשבו כי אינו ראוי לברכה, ועל כן הגר"י פ"ש דוחה אותו.

לאחר שהגר"י פ"ש נח מעט מעמל הדרך, וראה שהיהודי הנ"ל לא חוזר, שלח לקרוא את רבי אפרים לברר מי הוא אותו יהודי שכל כך רצה ברכה. רבי אפרים החל לחפשו ולא מצא אותו. אולם הגר"י פ"ש לא נח ולא שקט. ובשברון לב עצום אמר: "אדם זה ביקש ברכה, ואני דחיתי אותו..."

הדבר נגע בעמקי נפשו: "פגיעה ביהודי! געוואלד!"

בראות רבי אפרים עד כמה נוגע הדבר לבריאותו של הגר"י פ"ש, הכפיל את מאמציו, וכעבור יומיים הצליח לאתר את האיש, ולהביאו לפני הגר"י פ"ש. כראות הגר"י פ"ש את פניו, שמח לקראתו מאד, כמוצא

הסיפור היומי

"מה אתה חושב, שאני משועמם?" - רגז הפקה -
"מצאנו שם ניירות המזכירים שזו פסולת שלך. תביא לי כתובת ואני אשלח לך אותם". ידידי מוסר את הכתובת. לא עובר זמן רב והעוזר שלו מתקשר אליו היסטרי כולו...

ביום שהוא הבין שרק הקב"ה יכול לעזור לו - הגיעה הישועה בדרך מופלאה

בצורה כה מסודרת ואדוקה, המאפשרת למצוא בקלות כל פיסת נייר של כל אחד מעשרות העובדים הקבועים והמתחלפים במשך השנים.

כך קרה, שלמרות שהתביעה היתה משוללת יסוד לחלוטין, היה ידידי במצב מאוד לא נעים, בהגיעו לבית הדין. התובע שולף מסמך אחר מסמך להצדיק את תביעתו, ואילו לידידי חסר המסמך החשוב ביותר, והוא חוזה ההעסקה, עליו חתם העובד עם קבלתו לעבודה. החוזה הזה, שבו רשומים בצורה מדויקת תנאי העבודה והשכר עליהם חתם העובד בעצמו, עשוי לשמוט לחלוטין את הבסיס לתביעה. לידידי היה ברור שמסמך חשוב זה קיים היכן

מספר הרה"ח ר' מרדכי מלאכי שליט"א: ידידי משמש כבר עשרות שנים כמנהל מצליח של ארגון חסד רב זרועות, אשר מטבע הדברים מעסיק עובדים רבים בדרגות שונות. באחד הימים קפץ עליו רוגזה של תביעה מנופחת חסרת בסיס. אחד העובדים שסיים את עבודתו בארגון, הגיש תביעה בסכום של כמיליון ש"ח, בגין תנאי עבודה והטבות שונות, שלדבריו נשללו ממנו במהלך שנות עבודתו.

ככל הנראה, התובע תכנן את התביעה שנים רבות קודם לכן, והכין את המסמכים והעילות שבאמצעותם הוא יתבע את המוסד בבוא היום. לא כן המוסד, אשר אמנם מתייק כל מסמך, אך לא

המוכיחים שזו פסולת שלך. מה אתה חושב, שאני משועמם?
תביא לי כתובת שלך ואני אשלח לך את המסמכים שמצאנו."

ידידי מוסר את הכתובת. עובר זמן מה, ועוזרו של ידידי
מתקשר אליי, היסטרי כולו. "מאיפה השגת את זה?"

"מה זה 'זה'? מאיפה השגתי את זה?"

"נו, את מה שהגיע אליי", עונה העוזר המסור.

ידידי מתחיל להסביר לעוזרו, שהוא בכלל לא מאושר עם
המסמכים שהגיעו. לא מספיק לו עם התביעה של העובד, והנה
עכשיו נוחת עליו פקח של העירייה, שגם לפניו הוא יצטרך
להצטדק עד שיבינו שהוא אזרח שומר חוק.

"כבוד המנהל!" כאן עובר העוזר מטון גבוה לצרחה של ממש...
"האם כבודו יודע מה יש במסמכים שנשלחו אלינו? לא פחות
ולא יותר, מאשר העתק מההסכם המקורי שכל הארגון מחפש
כבר כמה שנים, 'המסמך הראשוני'! לפיו נוכל להוכיח לבית הדין,
שאינן כל שחר לתביעתו המנופחת של התובע."

ידידי מנתר ממקומו. הוא חוזר חיש אל הפקח ואומר לו: "אין
בעיה עם הדו"ח, רק תדאג שלא יפנו את האשפה מהמקום. אני
תיכף מגיע לטפל בעניין בעצמי!" בצעדי ריקוד פנה ידידי אל
השכונה המרוחקת בה שכנו משרדי הארגון בעבר. שם בסמוך
המתינה לו ערימת פסולת, שבתוכה מוכנה עבורו תיקיית ניילון,
ומתוכה מזדקרים בגאון המסמך המבוקש, ועוד כמה וכמה
מסמכים הקשורים להעסקתו של אותו עובד לשעבר, מה שייתר
לחלוטין את המשך הדיונים בבית הדין.

מתוך פליאה רבתי נכנס ידידי בשערי המבנה ופנה למנהל
המוסד ששוכן בו כיום, ושואל לפשר העניין. המנהל לוקח אותו
לסיור קצר בבניין, ומלווה אותו לכיוון חדר שמשמש כמחסן.
מתברר שכאשר הארגון עבר דירה, הוא הותיר במקום בטעות
מחסן עמוס בקרטונים עם ניירת...

"אם כן", שואל ידידי, "למה הושלכה כעת בדיוק הניילונית
הספציפית הזו?"

"כי היא לא היתה בתוך קרטון..."

כך סיבב מסבב כל הסיבות, שניילונית זו שהעלתה אבק במשך
שנים, תושלך החוצה בדיוק ביום המתאים, יחד עם פסולת בנייה,
כדי שהפקח ישים לב אליה, וכך קיבל ידידי את הטלפון המופלא
ברגע הנכון לו, שנים אחרי שעזב את המקום. ברוך השם

(גיליון השגחה פרטית)

שהוא, אך למרות כל המאמצים, לא הצליח לאתר את מיקומו בין
עשרות הקלסרים שבמשרדי הארגון.

הדיונים נמשכו כמה שנים. ידידי מנסה להוכיח את צדקתו,
ונאלץ לשם כך לעשות שימוש במסמכים שהציג התובע בבית
הדין, ולהוכיח מתוכם כי התובע מנסה לעשות עושר ולא במשפט,
ולזכות בהון לא לו. גם הדיינים אינם תמימים. הם קלטו את רוח
הדברים, אך ללא הוכחות, לא ניתן לדחות את התביעה. לאורך כל
הדרך ביקשו הכול לראות בעיניהם את המסמך הקובע, המכונה
'המסמך הראשוני'.

אחרי כמה וכמה דיונים הגיע השלב המכריע. הדין שבו יצא
הפסק לאור. ידידי אובד עצות ותוהה, מהיכן ימציא את המסמך
החד משמעי, לפיו אינו חייב מאומה לתובע. מסמך שנחתם לפני
שנים רבות. הן הוא כבר עשה כל שביכולתו. נראה שיש כאן משהו
שמימי, שגרם להיעלמות המסמך מתוך המשרד המסודר. בשלב
זה הוא עוזב את כל ההשתדלויות ופונה לבורא עולם המפענח
נעלמים, בתפילה שיעזור לו. אין אף אחד בעולם שיכול לעזור.
רק הוא.

ביום סגרירי אחד, בחודש אדר א', באותו יום שבו מבקש בית
הדין לקבוע עוד דיון משמעותי מאוד בתביעה, מקבל ידידי טלפון
ממספר לא מזהה. הוא עונה לשיחה, ומעבר לקו נשמע קולו
הבס של פקח מעיריית ירושלים. זה מבשרו בשמחה לא מוסתרת,
כי הוגשה נגדו תלונה על פינוי פסולת בנייה באתר לא מסודר.

ידידי מגרד בפדחתו ולא מצליח להבין, מה לו ולפסולת בנייה?
הארגון שלו ממוקם בבניין משרדים חדיש ומרווח, שבנייתו
נסתיימה לפני מספר שנים, וכל שיפוץ לא מבוצע בו בימים אלו.
ידידי מנסה להבהיר לפקח את העובדות הפשוטות הללו, אך
כדרכם של פקחי עירייה אשר לעולם אינם טועים, הוא מבהיר כי
ברי לו שהפסולת שייכת לו, והדבר כלל לא נתון לוויכוח.

כאשר ידידי מנסה להבין מניין לו לפקח הנחרצות הזו, הפקח
מגלה את אזנו כי העירייה מצאה לה מי שיחטט בין הערמות,
עד שמצאו כמה מסמכים שנשאו את שמו של הארגון. התברר
שהתלונה היא על הכתובת הישנה של הארגון, מקום בו היו
משרדי הארגון ממוקמים בטרם היכנס לבניין החדש הנוכחי.

אבן נגולה מעל לבו, והוא מסביר לפקח בטוב טעם, שהוא
פינה את הנכס כבר לפני כמה שנים ויש לו הוכחות מסודרות
על כך. אולם הפקח ממשיך להקשות: "הרי יש בידינו ניירות

077-2222-666 או *4992

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

הגאון רבי יידל שליט"א התיישב ליד השלחן, הליט פניו בידו במשך דקות ארוכות, ואמר לר' עמוס: "אני אתן לך 3 דקות, אבל להבא לא אוכל להזמין אותך לעבודות בביתי!"

מיוחד: מדוע הפסיק איש התחזוקה של ישיבת 'בית שמעיה' לעשות 'עסקאות' עם הבחורים?

"אתה יקרן גדול", השיב הגר"י בויאר המופתע; "שעת לימוד אחת שווה הון תועפות!" אמר.

"אז שהרב ייתן לי כמה דקות", אמר ר' עמוס...

הגאון רבי יידל שליט"א התיישב ליד השלחן, הליט פניו בידו במשך דקות ארוכות, ואמר: "אני אתן לך 3 דקות, אבל להבא לא אוכל להזמין אותך לעבודות בביתי! אי אפשר להמיר שכר עבודה בזמן של לימוד תורה ששווה יותר מאלפי זהב וכסף!"

"אבל אני עושה זאת זמן רב עם בחורים בישיבה?" אמר ר' עמוס.

"צריך להפסיק עם זה", הורה הגר"י בויאר שליט"א. ומאז אכן פסקו העסקאות הללו.

כשסיפרו את הדבר בימי ה'שבעה', ישבו במקום הגר"ב פנחס (מחותנו של ר' עמוס) והגר"מ דרורי, ששאלו מדוע שונה הדבר מהעסקאות הידועות של יששכר וזבולון שנהגו בעם ישראל לעשות במשך הדורות?

ותרצו הגאונים שליט"א ואמרו, שעסקת יששכר וזבולון אפשר לעשות לפני העבודה של זבולון, אבל לאחר שעות העבודה (כמו במקרה הנ"ל, שהבחורים הגיעו לאחר שעות העבודה שלו), זה בגדר תשלום כספי, ואז אי אפשר להשוות בין כסף לבין זמן של לימוד תורה.

(מתוך מאמר לזכרו בביטאון 'קול ברמה' בעריכת הרב משה מיכאל צורן שליט"א)

לאחרונה נפטר ברמת אלחנן שבבני ברק יהודי יקר בשם ר' עמוס שמעון ז"ל, ששימש כאיש תחזוקה בישיבת 'בית שמעיה'. אולם ר' עמוס לא היה איש תחזוקה רגיל - הוא עבד עד השעה 2.30 בלבד, ולאחר מכן ישב ולמד בחברותא עם תלמידי חכמים מופלגים עד שעות הלילה. אף הוא עצמו נהג למסור שיעור בבית כנסת בפרדס כץ.

לאחר פטירתו, פתחו הבנים את הארון האישי שלו בחדרו בישיבה, ומצאו שם ערימה גדולה של דפים שהכילו 'עסקאות' שעשה עם בחורים בישיבה... על טיבן של עסקאות אלו סיפרו הבחורים, שכאשר היו באים אליו לאחר שעות העבודה שלו ומבקשים שיתקן להם משהו, היה משיב כי "עכשיו זה כבר על חשבון שעות הלימוד שלי"... ואם היו הבחורים לוחצים אותו שיעשה את התיקון, היה אומר להם: "תנו לי במחיר זה, כמה שעות לימוד שלכם..."

אולם העסקאות הללו הופסקו בשלב מסוים, והסיבה לכך נעוצה בסיפור מיוחד עם מוסר השכל נוקב.

קשר הדוק במיוחד היה לר' עמוס זצ"ל עם הגאון רבי יהודה בויאר שליט"א. פעם, כאשר הוזמן לבצע עבודה כלשהי בבית הגאון, והמחיר היה אמור להגיע לאלפי שקלים, אמר בתום העבודה שהוא אינו רוצה לקחת כסף. "במקום אלפי השקלים, ייתן לי הרב שעת לימוד אחת שלו", אמר...

פרשת השבוע

"הוא נעצר במרחק מטר ממני, ואמר: 'אני נמצא למעלה במקום שאף פעם לא חלמתי להגיע אליו...' הוא תיאר קצת את מקומו המיוחד בשמים, והדגיש כי זכה לכך בגלל דבר אחד ויחיד..."

"אם אנשים היו יודעים מה מרוויחים מאמירת 'שלום' אפילו פעם אחת, הם היו הולכים מאחד לשני ואומרים 'שלום שלום שלום' - חלומנו המסעיר של ד"ר מנדלסון משכונת רמות בירושלים"

"הוא עמד במרחק לא רב ממני, אינני זוכר אם הוא הוכיח אותי במילים או שהמבט שלו בלבד הוא אשר היווה את התוכחה. למה לא אמרת? שלחו אותי אליך בגלל שאתה מתעסק בעניין, אך פעם שלישית כבר לא ישלחו אותי אליך..."

חז"ל אומרים כי הנגעים באים על עוון לשון הרע. ומידה טובה מרובה ממידת פורענות: מהמעשה שלפנינו ניתן ללמוד על הצד השני של המטבע, עד כמה גדול שכרה של מילה טובה. ליל הושענא רבה תשס"ט.

"ר' מרדכי נפטר כשנתיים שלוש קודם לכן, ולא חשבתי עליו במיוחד בתקופה שקדמה לחלומות. ר' מרדכי התגורר איתנו בשכונת רמות, התפללנו איתו בבית הכנסת של הרב נוימן רב השכונה או של הרב גואלמן רב קהילת 'שערי תבונה'. כמו"כ השתתפנו בשיעור דף היומי שנמסר ב'שערי תבונה' ע"י הרב משה דרוק. בכל מקום בלטה בו ההנהגה המיוחדת של הקדמת שלום לכל אדם. 'שלום עליכם', 'מה שלומכם?'... כל מי שהכירו גם לא שוכח את החיוך הנצחי שלו.

"לאחר החלום השני כבר ניגשתי לרבני השכונה ומסרתי להם את בקשתו של ר' מרדכי חשין זצ"ל, והם התייחסו לדברים בכל הרצינות. אחד הרבנים התחיל לתכנן באוזני באופן מיידי כיצד הוא חושב לפעול בעניין. לאחר החג הגיע שמע הסיפור לבני משפחתו של ר' מרדכי והם התקשרו אלי אחד אחרי השני כדי לשמוע את החלום לפרטי פרטי. במשך מספר שבועות הרגשתי צורך ודחף לספר את החלום כדי לקיים את בקשתו של ר' מרדכי להתחזק בעניין אמירת שלום איש לרעהו.

"אני בעצמי נוהג לדרוש בשלום כל אדם, ולא פעם מבחין כיצד אנשים מגיבים לאיחול שלי כאילו שעומד מולם קיר... פעם עברו מולי שני בחורים צעירים, וכהרגלי אמרתי להם 'שלום'. אחד מהם השיב 'שלום' והמשיך בדרכו, כעבור כמה פסיעות חזר אלי עם פנים סמוקות ומלמל 'סליחה'... אם הבנתי אותו נכון, הרי שהוא התנצל על הטעות שלו להשיב שלום למישהו שאינו חבר או קרוב שלו...

"אני מבין את מי שמקפיד לא לומר את המילה 'שלום' לפני התפילה (ראה שו"ע או"ח סי' פ"ט סעי' ב'), אך האם גם במשך כל היום יש להתנהג כזרים אחד אל השני? ערכתי מחקר קטן בעניין וגיליתי שמי שההורים שלו לימדו אותו לדרוש בשלום רעהו, ינהג כך גם בעתיד, אך מי שהתרגל להתעלם מן הזולת בגיל צעיר, יתבייש לשנות את הרגלו בגיל מבוגר יותר".

(גליין איש לרעהו)

במילים אלו מתאר ד"ר ר' יהודה מנדלסון שיחי', תושב שכונת רמות בירושלים, חלום שעבר עליו.

אם אתם חושבים שמדובר באיש של חלומות, כדאי שנשוב יחדיו לראשון דחול המועד סוכות תשס"ט:

מספר ד"ר מנדלסון: "בלילה הראשון של החג חלמתי כך: ראיתי מולי את ר' מרדכי חשין, יהודי צדיק משכונת רמות, רץ לכיווני ואומר 'שלום עליכם ר' יהודה'. הוא היה תוסס, חי, ועם פנים מאוד שמחות. הוא רץ לכיווני, ואני נזכרתי שהוא כבר אינו בין החיים. הרהרתי מיד לעצמי שלא כדאי לי לחבק אותו. הוא הבחין בכך ונעצר במרחק של מטר ממני. וכך הוא אמר: 'אני נמצא למעלה במקום שאף פעם לא חלמתי להגיע אליו. מקום מיוחד... הוא תיאר עוד קצת את המקום המרומם אליו הגיע בשמים, ציין כמה מהתחומים בהם זכה לפעול לטובה בעולם, אך הדגיש שהוא הגיע למקומו המיוחד בגלל דבר אחד ויחיד - 'הקדמת שלום לכל אדם. אם אנשים בעולם הזה היו יודעים מה מרוויחים מאמירת שלום אפילו פעם אחת, הם היו הולכים מאחד לשני ואומרים 'שלום שלום שלום'..."

"למה באתי אליך? שאל ר' מרדכי בחלום, 'מפני שאני יודע שאתה מתעסק בנושא אמירת שלום. באתי לבקש ממך להעביר לרבנים' - וכאן מנה שמות רבנים משכונת רמות הירושלמית - 'לדרוש בנושא זה וללמד גם את ילדיהם ונכדיהם לומר שלום לכל אדם'.

"התעוררתי ולא סיפרתי את החלום לאף אחד. אפילו לאשתי לא סיפרתי כלום. מדוע? משום שכולם יודעים שאדם חולם במה שהוא מתעסק, ואני הרי תמיד נהגתי לדרבן אנשים לדרוש בשלום אחרים. 'אשימו אותי שאני ממציא חלומות.

"ההתייחסות שלי לעניין השתנתה לחלוטין כאשר ר' מרדכי שב והופיע אצלי כעבור מספר לילות, והיה זה בליל הושענא רבה תשס"ט. כאמור, אינני בעל חלומות, אבל כאן היה מדובר במשהו מיוחד.

להתחיל את היום ברגל ימין

חוויה ראשית מדי יום אצלך בחייו

הלכה, סיפורים, רעיונות, ווארטים ועוד... אקטואלי ומרתק
הצטרפו בחינם לאלפי מנויים, שלחו מייל לכתובת:

dirshu@dirshu.co.il

הפורתח
בכל יום..

המייל היומי של 'דרשו'.

האם מותר לספר למשולחים האוספים צדקה על נדיב הנותן נתינה ראויה?

הצטרפו אלינו ללימוד היומי בספר הפץ חיים

מסוים הנותן נתינה ראויה, כתב הגר"ש דבליצקי שאם אומר כן למשולחים הגונים מותר, ואף נכלל ע"י זה בגדר 'גדול המעשה יותר מן העושה' מפני שעל ידו נותן הנדיב עוד צדקה. אך אם אינם הגונים, עליו להשתמט מלומר להם. וכן כתב בשו"ת אגרות משה, וכתב שאין לחשוש שמא אין לו כסף לתת לאחרים ויתבייש לומר להם זאת, מפני שרוב האנשים אינם מתביישים בכך, ורק אם ידוע שהוא מתבייש אסור לספר לאחרים. והוסיף, שאם הוא עשיר מותר ומצוה לספר זאת אף לאדם גדול הזקוק לתרומות, למרות שמשום גדלותו יתבייש העשיר שלא לתת לו, כיון שרוב עשירים אינם נותנים מעשר כספים, ואף אם נתן, מסתבר שרשאי לבקש ממנו עד חומש מפני שמצוה מן המובחר לתת עד חומש, ואם אכן כבר נתן חומש לא יתבייש לומר זאת.

אכן, דעת הגר"מ שטרנבוך שאם יודעים שהעשיר אינו רוצה שיתפרסם שמו, כגון שגילה דעתו כן או שרגיל בנתינה בסתר, אין להעביר את שמו לאחרים. וכן כתב הגר"ח קניבסקי, שלגלות לגבאי צדקה את רשימת כל עשירי העיר יש בזה שאלה משום 'מברך רעהו בקול גדול'. וכן אם יודע שהאדם שנתן לו לא יתן לאחרים [מטעמים שבלבו], כתב הפלא יועץ שלא יגלה לאחרים שהוא קיבל, מפני שבכך גורם לתרעומת על הנותן ולנזק בלי כל תועלת.

האם יכול להיות דבר יפה וחיובי יותר מאשר לשבח את הזולת? כבר למדנו אתמול על האיסור לשבח אדם בפני שונאיו, או להרבות בשבחו, והיום אנו למדים על סוג שבח נוסף שממנו יש להיזהר - 'שבח הבא לידי הפסד'.

לדוגמה: "כענין האורח שיצא ברחוב העיר ויפרסם לכל את אשר גמלו בעל הבית טובה באכילה ושתייה וטרח לפניו הרבה, כי על ידי זה יתלקטו אנשים ריקים ויסורו אל בית בעל הבית ויכלו את ממונו" (כלל ט' סעיף ג'). ואף לספר שבח כזה רק לכמה אנשים הגונים, דעת הגר"ח קניבסקי, שאם יתכן שע"כ יגיעו הדברים לידי אנשים שאינם הגונים, צריך להיזהר בזה [ביאורים ומוספים].

להלן שני נידונים מעניינים בהקשר להלכה זו, המובאים בביאורים ומוספים:

א) המגדיל מדרגת חברו יותר מכפי האמת, כתב הגר"א וסרמן שעובר באיסור לשון הרע, שהרי הוא גורם לו בכך לנזק, כגון שישתדכו עמו בטעות או ימנו אותו למשרה שאינו מתאים וראוי לה. ואף הוא עצמו ניזק מכך, שחושב את עצמו כאדם חשוב ובא לידי גאווה.

ב) לספר למשולחים האוספים צדקה בשבח של נדיב

דקה מתוקה - 60 שניות מרתקות על הדרך היומי

כיצד הציל הגאון רבי שמואל מסלנט את יהודי נובומינסק?

יבמות דף כא

עשו משמרת למשמרתי

לפני מתן תורה, ומכאן מה גזר. את התשובה כמו את התשובות כולן - מצאתי בגמרא. אמרו בגמרא בערובין (יג): שרבי מאיר העמיק חקר עד שלא עמדו חבריו על סוף דעתו. אמרו לו: התורה ניתנה להבנתנו, ואם אינה משגת עומק דעתך נפסוק כהבנתנו. אבל בגזרותיו של רבי

"והיו נכנים לשלשת ימים" (שמות יט, טו), לסוף ג' ימים, הוא יום רביעי, שהוסיף משה יום אחד מדעתו (רש"י, משבת פו ע"א). ויש להבין, הלא יכולת חכמים לגזור גזרות, מכא התורה שנתנה להם רשות לעשות כן: "ושמרתם את משמרת" (ויקרא יח, ל), עשו משמרת למשמרתי (יבמות כא). וכאן, גזר משה רבינו עוד

מזויף!" דבריו התקבלו באלם והלם. המשיך והסביר: "יתכן והרב רבינוביץ' אינו יודע כלל מהמברק, או שנאלץ לחתום עליו. מכל מקום, נראה לי שהמברק נשלח על ידי משפחות הרוצחים המבקשים להציל את קרוביהם. כל העת טענו שזו עלילה יהודית, ואם אכן יודו בכך יתן אות לפרעות!"

הגישה הפתיעה, והראשון לציון שלח את משרתו האישי, הקאוואס, אל הגאון רבי שמואל סלאנט זצ"ל, רב העדה האשכנזית בירושלים שהיה זקן מופלג. מחמת זקנותו ותשישותו כבר ישן, אך עוררוהו והציגו בפניו את המברק. אך שמע, והגיב: "לדעתי המברק מזויף. יש להשיב שעל פי החוק אין החכם באשי מוסמך להתערב בענינים שמחוץ למדינתו". ואכן, כך ענו.

כעבור שבועות אחדים הגיעו העיתונים העבריים מפולין, ומצאו שם את הידיעה הבאה: "הודות לפקחותם של רבני ירושלים נכשלו שונאינו בנסיונם ללכדנו ברשתם על ידי מברק מזויף שנשלח כביכול על ידי הרב דנובומינסק, שהפציר שהעדים יודו בהעדת שקר. אילו היו משתכנעים מהמברק, אין קץ לסבל שהיינו סובלים כאן!"

כי זאת עלינו לדעת: החכמים רואים יותר מאתנו. רואים - ורועים! ולנו, אין אלא לציית לדברים, "וכל מי שנוטל עצה מן הזקנים אינו נכשל" (שמות רבה ג, ח)!

(גליון אנעדאנק - והגדת)

מאיר אמרו בגמרא אחרת בעירובין (מז.) שהלכה כמותו, כי מה לנו אם איננו עומדים על סוף דעתו. אם יודעים אנו שרואה הוא יותר וצופה למרחוק וחווה סכנה, ודאי נחשוש לדבריו ונציית לאזהרתו!

ונזכיר את הסיפור הידוע -

בחודש תמוז תרס"ה הגיע מברק לבית הראשון לציון הגאון רבי יעקב מאיר אלישר זצ"ל. הרב רבינוביץ', רב העיר נובומינסק שבפולין מבקש עזרת אנשי ירושלים. שני יהודים מנובומינסק העידו שראו חמישה גויים מבצעים מעשה רצח. לאור עדותם, נגזר עליהם גזר דין מות. הרוחות סוערות בעיר, משום שהגויים המוסתים בטוחים שזו עלילת שקר, ואם הרוצחים יומתו יפרעו פרעות ביהודי העיר, ומי יודע אם לא יתפשטו לכל המדינה. שני העדים עלו לירושלים. הרב מנובומינסק מבקש אפוא שהחכם באשי ישכנע את העדים לחזור בהם מעדותם, ויציל בכך את הקהילה. למברק מצורף אישור, ששולם עבור מברק תשובה בן מאה ושלוש עשרה מילים.

הראשון לציון שלח לאתר את שני העדים, וכינס את עסקני העדה. העדים אישרו את נכונות הסיפור. במו עיניהם ראו את הרצח והעידו בבית המשפט. בכך העירו עליהם את זעם הגויים, ונאלצו לברוח לארץ ישראל. הם יודעים שהרוחות תוססות והזעם מתלהט. העסקנים חיוו דעתם שיש כאן חשש לפיקוח נפש, וראוי להענות לבקשת הרב. קם הראשון לציון ואמר: "לדעתי, המכתב

לפתוח את היום בטוב...

הצטרף אלינו וקבל את המייל היומי של 'דרשו'
'פותח בכל יום' לתיבת המייל שלך

סיפורים • חיזוקים • הלכה יומית • כתבות וראיונות • פרשת שבוע

להצטרפות נא שלחו מייל לכתובת

dirshu@dirshu.co.il

האם ניתן לעשות חוטי ציצית מכותנה?

עשויים מאותו מין של הבגד - בין אם השילוב של החוטים הוא בכנף אחד, כלומר, ששלושה חוטים בכנף הם ממין אחד, והחוט הרביעי הוא מהמין האחר; ובין אם השילוב הוא באופן שבשתיים או בשלוש מהכנפות עשה את כל החוטים ממין אחד, ובכנפיים האחרות עשה את כל החוטים מהמין האחר - ספק אם הציצית כשרה, ואסור ללבוש את הבגד.

[שו"ע ט, ב-ד, ומשנ"ב יד; ביאורים ומוספים דרשו, 15]

בגד ציצית העשוי מצמר, ניתן לקשור בו חוטי ציצית העשויים מצמר בלבד; ובגד ציצית מפשתן, ניתן לקשור בו חוטי ציצית מפשתן בלבד. ובגד ציצית העשוי מחומר שאינו פשתן או צמר - ניתן לקשור בו חוטים העשויים מחומר זהה לבגד, וכגון חוטי כותנה בבגד כותנה; וניתן לקשור בו גם חוטים מצמר, או מפשתן. ואם חלק מחוטי הבגד עשויים צמר או פשתן, וחלק מהם

מדוע בזמננו לא ניתן לקשור חוטי ציצית מצמר בבגד פשתן?

בכך על איסור שעטנז. אולם, בימינו שאין לנו תכלת, אין אנו מקיימים את המצוה בשלמותה, ובאופן זה לא הותר איסור השעטנז; ולכן, אסור לקשור חוטי ציצית מצמר ומפשתן יחד בבגד אחד, וכן אסור לקשור חוטי פשתן בבגד צמר, או להיפך. ולמעשה, מחמת חששות שונים של איסור שעטנז, אין לעשות בגד ציצית או חוטי ציצית מפשתן כלל.

[שו"ע ט, ב רי, ומשנ"ב ז, ח ריז; וראה שעה"צ כז; וראה ביאורים ומוספים דרשו, 21]

נאמר בתורה על מצות ציצית: "וְנִתְּנוּ עַל צִיצַת הַכֶּנֶף פִּתִּיל תְּכֵלֶת", והיינו, שחלק מחוטי הציצית, יהיו מצמר הצבוע בדם חלזון התכלת. ונחלקו ראשונים באיזה אופן יש לשלב את התכלת בציצית, ובמשנה ברורה מציין רק את הדעה הסוברת ששני חוטים בכל כנף יהיו צבועים בתכלת. וחכמינו ז"ל דרשו מפסוקי התורה, שיש לקשור את חוטי הצמר הצבועים בתכלת אפילו בבגד העשוי מפשתן, ואין עוברים

מה הן הסיבות למנהגן של ישראל לעשות את בגד הציצית וחוטי הציצית דווקא בצבע לבן?

הדעות, יש לעשות את בגדי הציצית מצבע לבן בלבד, ולקשור בהם חוטים לבנים; ויש בכך מעלה נוספת, של דמיון ללבוש שכביכול לובש הקדוש ברוך הוא, המתואר בספר דניאל: "לְבוּשֵׁה כְּתֹלַג חָזָר" - לבושו כשלג לבן. וכך מנהג כל ישראל בימינו. ומנהג בני אשכנז כבר מאות בשנים, להוסיף בשפת טלית הצמר פסים שחורים, הדומים לצבע התכלת, כזכר למצות התכלת (ראה לעיל).

[שו"ע ט, ה, ומשנ"ב טו-טז; וראה ביאורים ומוספים דרשו, 19]

לדעת השולחן ערוך, יש לעשות את חוטי הציצית בצבע הזהה לצבע הבגד, משום 'נוי מצוה', או מפני שכך היא משמעות לשון הכתוב על מצות ציצית: "צִיצַת הַכֶּנֶף" - השוואה של הציצית לכנף, כלומר, שחוטי הציצית יהיו ככנף של הבגד עצמו. ולדעת הרמ"א, יש לעשות את חוטי הציצית בצבע לבן גם בבגדים שצבעם אינו לבן.

ולמעשה, כדי לקיים את המצוה באופן הרצוי לכתחילה לכל

* לדעת השולחן ערוך, בגדים העשויים מפשתן, או מצמר כבשים, חייבים בציצית מדאורייתא, ואילו בגדים העשויים מצמר אחר, או מבדים שונים, חייבים בציצית רק מדרבנן. ולדעת הרמ"א, כל הבגדים חייבים בציצית מדאורייתא. וכתב המשנה ברורה, שראוי להעדיף קיום מצוה דאורייתא על פני מצוה מדרבנן, ולכן, לבני ספרד, ראוי לעשות את בגד הציצית מצמר. ואף בנוגע לבני אשכנז, כתב המשנה ברורה, שירא שמים יעשה את בגד הציצית מצמר, כדי שיתחייב במצוה מדאורייתא לכל הדעות. ברם, הגר"א נהג ללבוש 'טלית קטן' העשויה ממינים אחרים.

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

מדוע אסור להנות מאורם של נרות החנוכה?

Yonatan Sindel/Flash90

את השימוש בהם, בדומה לשימוש באור המנורה, האסור כדין כל חפצי הקדש. 3. כדי שלא לפגום בכבוד המצוה. ויש מהראשונים שכתבו, כי על פי הטעם השלישי יש לאסור אפילו שימוש ארעי בנרות. ולהלכה, נחלקו הפוסקים אם גם שימוש ארעי אסור; ולמעשה, יש להחמיר בדבר, אך לצורך מצוה, כגון לימוד תורה, יתכן שניתן להקל.

[שו"ע תרעג, א, משנ"ב ח-יא, וביה"ל ד"ה ויש; ביאורים ומוספים דרשו, 15]

אסור להשתמש באור נרות החנוכה, ואף לצורך מצוה, כגון לימוד תורה, או סעודת שבת. ויש להחמיר באיסור זה אף כשהנרות דולקים זמן רב לאחר ההדלקה, בשעה שכבר מותר מן הדין לכבותם.

ושלושה טעמים לאיסור זה: 1. כדי שיהא ניכר שהם נרות של מצוה, ובכך יתרבה ה'פרסומי ניסא'. 2. מאחר ומצות הדלקת הנרות תוקנה לזכר הנס שנעשה במנורה שבבית המקדש, אסור

הלוח היומי

כ"ה באדר ב' | רבי יצחק ב"ר מסעוד אבוהצירא זצ"ל, בבא חאקי, אב"ד רמלה-לוד

היום הוא יום ראשון לכריאת העולם לדעת רבי יהושע (לשיטת תוס') ביום זה בשנת ג' אלפים שס"ה, מת נבוכדנצר מלך בבל (ירמיהו נ"ב ל"א)

יארציט:

- תרצ"ד: רבי בצלאל יאיר ב"ר יחיאל דנציגר זצ"ל, מאלכסנדר.
- תשכ"ב: רבי דוד ב"ר ברוך קלונימוס שפרבר זצ"ל, מבראשוב, בעל אפרקסתא דעניא ועוד.
- תש"ל: רבי יצחק ב"ר מסעוד אבוהצירא זצ"ל, בבא חאקי, אב"ד רמלה-לוד.
- תשס"ח: רבי אברהם דב ב"ר חיים יהודה לייב אויערבך זצ"ל, ר"י אור שמח.
- תשע"ז: רבי אהרן ב"ר זלמן אליהו זקס זצ"ל, ר"י סלבודקא.

רוצים לקבל את 'לקראת שבת' מדי שבוע ישירות למייל?

שלח מייל ל- dirshu@dirshu.co.il

יארצייט הגאון רבי ישראל יעקב ב"ר אהרון פישר ראב"ד י-ם
ניתן למנוע צער רב

הג"ר ישראל יעקב פישר אמר: הרבה יסורים ועוגמת נפש שהאדם סובל בימי חייו, הינם מחמת הצער שציער את אביו ואת אמו, ושלא כיבדם כראוי להם. אילו היו הבריות יודעים עד היכן מגעת אותה מצוה, ואף כלפי פירותיהם שבעולם הזה, היו מהדרים בה עד מאוד, וחוסכים מהם ומבני ביתם הרבה צער ויגון.
(טיב המעשיות להג"ר גמליאל רבינוביץ - וישב)

נשתדל להשקיע מאמץ במצות כיבוד הורים, ולחשוב כיצד נוכל לשמח אותם יותר

* שיעורים מקוצרים על הדף היומי

* דף היומי בהלכה - 5 דקות ביום

* ווארטים וסיפורים מיוחדים לפרשת השבוע

* סיפורי צדיקים ותוכניות מיוחדות

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' 4992* או 077-2222-666

לתשומת לבכם: התמונות המוצגות כאן יש עליהם זכויות יוצרים ואין להשתמש בכל שימוש שהוא ללא היתר בכתב

העלון מופץ לזיכוי הרבים, אנא הימנעו מקריאה בשעת התפילה וקריאת התורה

דרשו | רח' הקבלן 45 ירושלים | 02-5609000 | לשאלות ופניות בכל נושא: dirshu@dirshu.co.il